

## Palkkatuen muutos

Elinvltk 11.04.2023 § 65  
122/14.07.00/2023

Valmistelija

Ari Niskanen, hallintojohtaja, puh. 0400855924, ari.niskanen@vaala.fi

Peruste

### **Mikä palkkatuki on**

Palkkatuki on työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi tarkoitettu rahallinen tuki. Työnantajan on mahdollista saada palkkatukea vain työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneen henkilön palkkaamiseen. Palkkatuen avulla työnhakijalla on mahdollisuus saada sellaistaakin työtä, johon hänen ammatillinen osaamisensa ei ihan riitä tai hänellä on tehtävissä selviytymiseen vaikuttava vamma tai sairaus. Palkkatuen tarkoituksena on tukea työttömän työnhakijan pääsyä työmarkkinoille ja auttaa työnantajaa löytämään itselleen sopiva työntekijä. Palkkatuesta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvussa. Uudistuksen yhteydessä voimaan uusi tukimuoto: 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki, josta säädetään 7 a luvussa.

### **Palkkatukiuudistuksen taustaa**

Uudistuksen taustalla ovat hallitusohjelman kirjaukset palkkatuesta. Hallituksen esitys (HE 175/2022 vp) annettiin eduskunnalle 19.9.2022 budjettilakiesityksenä. Hallituksen esityksessä esitetyt tavoitteet palkkatukiuudistuksen osalta on olleet:

- lisätä palkkatuen käyttöä erityisesti yrityksissä
- edistää heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä ja sitä kautta nostaa työllisyysastetta
- vähentää palkkatukeen liittyvää byrokratiaa yksinkertaistamalla palkkatukijärjestelmää
- nopeuttaa palkkatuen myöntö- ja maksatusprosessia
- houkuttaa työnantajia, erityisesti yrityksiä palkkaamaan työttömiä työnhakijoita palkkatuella nykyistä enemmän

Eduskunta on hyväksynyt palkkatukiuudistusta koskevat lait 1.3.2023. Tasavallan presidentti on vahvistanut koskevat lait 23.3.2023. Palkkatukiuudistusta koskevat lait tulevat voimaan 1.7.2023 Mitä olennaisia muutoksia palkkatukiuudistus tuo voimassa olevaan lainsäädäntöön?

### **Muutokset palkkatuen kohderyhmissä**

Palkkatuki rajataan pääosin sellaisten työttömien työnhakijoiden työllistymisen edistämiseksi, jotka ovat epäedullisessa asemassa olevia tai alentuneesti työkykyisiä (taustalla EU:n valtioneuvoston päätös). Palkkatukea voidaan jatkossa myöntää ammatillisen osaamisen parantamiseen, kun työsuhteeseen palkattava työtön työnhakija:

- 1) on 15—24-vuotias;
- 2) on täyttänyt 50 vuotta;
- 3) on perusasteen koulutuksen varassa oleva;
- 4) on kotoutumisen edistämiseksi annetussa laissa tarkoitettuun kotoutumissuunnitelmaan oikeutettu; tai
- 5) ei ole ollut ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana.

Kun henkilö on 25–49-vuotias, tulee jonkin muun kuin ikäkriteerin täyttyä, kun palkkatukea haetaan ammatillisen osaamisen parantamiseen. Oppisopimuskoulutukseen palkkatukea voidaan jatkossa myöntää myös muun kuin em. työttömän työnhakijan palkkakustannuksiin.

### **Muutokset työnantajaa koskeviin edellytyksiin**

Palkkatukea voidaan myöntää myös hyvinvointialueelle, on jo nykyisinkin mahdollista. Kotitalouksille ei jatkossa myönnetä palkkatukea. Luonnolliselle henkilölle palkkatukea voidaan myöntää vain taloudelliseen toimintaan. Lain esitöiden mukaan palkkatuen myöntäminen on mahdollista luonnolliselle henkilölle, joka toimii ammatin- tai elinkeinoharjoittajana ja palkkaa työntekijän tähän toimintaan. Palkkatuen myöntäminen edellyttää siten jatkossa työnantajalta aina y-tunnusta. Työnantajan takaisinottovelvollisuuden kannalta olennaista on jatkossa se, että työnantajan palveluksessa olevien työntekijöiden määrä ei ole palkkatuen myöntämistä edeltävän 12 kk aikana vähentynyt tuta-syistä johtuvien irtisanomisten seurauksena. 12 kk:n tarkastelujakso perustuu EU:n valtioneuvoston päätöksiin. Palkkatuen myöntämiselle ei ole estettä, jos työnantaja on palkannut 12 edellisen kuukauden aikana tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanomiensa työntekijöiden tilalle vastaavan määrän työntekijöitä. Työnantajalta ei vaadita enää samojen henkilöiden, vaan saman työntekijämäärän työhönottoa.

### **Muutokset palkkatuen määrässä**

Ammatillisen osaamisen parantamiseen myönnetty palkkatuki:  
Nykyisin työttömyyden kestosta riippuen joko 30, 40 tai 50 % palkkauskustannuksista. Uudistuksen voimaantulon jälkeen palkkatuki on aina 50 % palkkakustannuksista.

Vamman tai sairauden perusteella myönnetty palkkatuki:  
Nykyisin 50 % palkkauskustannuksista. Uudistuksen voimaantulon jälkeen palkkatuki on aina 70 % palkkakustannuksista

100 % palkkatuki

Lähtökohtaisesti nykyiset 100 % tukea saavat työnantajat voivat saada 100 %:sta tukea jatkossakin. Yhdistyksille, säätiöille tai rekisteröidyille uskonnolliselle yhdyskunnille muuhun kuin elinkeinotoimintaan myönnettävän palkkatuen määrä on 100 % palkkakustannuksista korotettuna kertoimella 1,23. 100 % palkkatuki voidaan myöntää yhdistykselle, säätiölle tai rekisteröidylle uskonnolliselle yhdyskunnalle, jos;  
- henkilö on ollut työtön vähintään 24 kuukautta viimeisten 28 kuukauden aikana ja  
- työllistettävä työskentelee enintään 65 % työajalla alan enimmäistyöajasta.  
Jos 100 % palkkatuki myönnetään elinkeinotoimintaan, tuki myönnetään de minimis -tukena.

### **Muutokset palkkakustannuksissa**

Tukikelpoisina kustannuksina pidetään työntekijälle maksettavaa työaikaan tai urakan suorittamiseen perustuvaa palkkaa ennen vakuutetun lakisääteisten maksujen ja verojen pidätystä. Lisäksi mukaan luetaan säännölliseen työaikaan ja työolosuhteisiin liittyvät palkan lisät.

Tukikelpoisiin kustannuksiin ei lueta

- työnantajan sivukuluja
- lomarahaa
- työsuhde-etuja
- verottomia tai verollisia korvauksia
- lisä- tai ylityökorvauksia tai työaikapankin rahakorvausta

- sitä palkan osuutta, joka määräytyy tuella palkatun työn tuloksen perusteella tai perustuu työnantajan tulokseen
- palkkaa ajalta, jolloin työnantaja on oikeutettu sairaspäivärahaan tai eräisiin muihin etuuksiin.

### **Muutokset palkkatuen kestossa**

Palkkatuki myönnetään enintään työsuhteen keston ajaksi kuten nykyisinkin. Jos henkilö on ollut alle vuoden työtön, kesto on 5 kk (nykyisin 6 kk). Jos henkilö on ollut työtön vähintään 12 kuukautta edeltävän 14 kuukauden aikana ennen palkkatuen myöntämistä, kesto on 10 kk (nykyisin 12 kk).

60 vuotta täyttänyt henkilö, joka ollut työttömänä vähintään 12 kuukautta välittömästi palkkatuen myöntämistä edeltäneiden 14 kuukauden aikana, on oikeutettu 100 % palkkatukeen, jonka kesto on enintään 10 kk. Palkkatukea voi myöntää 24 kk kerrallaan. Tukiakaa voidaan jatkaa 24 kk kerrallaan, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Tuen myöntäminen taloudelliseen toimintaan katsotaan de minimis -tueksi. Oppisopimukseen palkkatukea voi myöntää edelleen koko koulutuksen keston ajalle.

### **Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen**

Palkkatukea voidaan myöntää alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen, jolloin kesto on ensimmäisellä kerralla 10 kk. Nykyisin tukea voidaan myöntää jo ensimmäisellä kerralla enintään 24kk, harkinta tuen myöntämisestä on tiukempi kuin voimaantulevassa mallissa. Uudistuksen voimaantulon jälkeen, kun palkkatuki myönnetään ensimmäistä kertaa vamman tai sairauden perusteella, niin ei arvioida työntekijän tuottavuutta haettavassa työtehtävässä. Tukiakaa voidaan jatkaa 24 kk kerrallaan, jos laissa erikseen säädetyt edellytykset täyttyvät. Jos tässä yhteydessä arvioidaan, että työntekijän vamma tai sairaus alentaa hänen tuottavuuttaan olennaisesti sekä pysyvästi tai pysyväisluonteisesti, voidaan palkkatukijaksoa jatkaa 10 kuukauden jälkeen enintään 24 kuukautta kerrallaan.

### **Jäähysäännön muutos**

Nykyisin enimmäiskestoisen palkkatukijakson jälkeen henkilön tulee olla työtön vähintään 10 kuukautta ennen kuin hän voi työllistyä uudelleen palkkatuella. Jatkossa samasta henkilöstä palkkatuki voidaan myöntää uudelle työnantajalle välittömästi edellisen enimmäiskestoisen palkkatukijakson jälkeen, jos palkkatuen myöntämisen edellytykset edelleen täyttyvät (henkilö kuuluu palkkatuen kohderyhmään, työnantajaa ja työsuhdetta koskevat edellytykset täyttyvät jne.).

Palkkatukea ei kuitenkaan voi myöntää uudestaan samalle työnantajalle, jolle on myönnetty aiemmin palkkatukea saman henkilön palkkakustannuksiin ennen kuin edellisen palkkatukijakson päättymisestä on kulunut 3 vuotta. Em. rajoitus ei koske kuitenkaan alentuneesti työkykyisen palkkaamista palkkatuella.

### **Muutokset tuella palkatun siirtämiseen**

Nykyisen ilmoitusmenettelyn sijasta siirtoa tulee jatkossa hakea TE-toimistosta tai työllisyyden kuntakoikeilusta, joka tekee asiassa hallintopäätöksen. Siirron aikana palkkatuen määrä voi olla enintään se määrä, joka käyttäjäryitykselle voitaisiin myöntää, jos se itse hakisi palkkatukea. Tuen määrä ei kuitenkaan voi olla enempää kuin varsinaiselle työnantajalle myönnetty määrä. Palkkatuen määrää lasketaan siirtämisen ajaksi, jos käyttäjäryitys olisi oikeutettu pienempään palkkatukeen kuin varsinainen työnantaja. Tavoitteena on ehkäistä kilpailun vääristymistä ja varmentaa, että työtehtävät käyttäjäryityksessä ovat palkkatuen

maksamisen näkökulmasta tarkoituksenmukaisia. Lisäksi kilpailun vääristymistä pyritään ehkäisemään siten, että käyttäjäyrityksen edellytetään maksavan siirretystä henkilöstä käypä korvaus.

### **55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki**

Tämä on uusi tukimuoto. Tuki myönnetään ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Tuki myönnetään, jos;

- työllistettävä on täyttänyt 55 vuotta ja ollut työttömänä vähintään 24 kuukautta viimeisten 28 kuukauden aikana
- tuella palkattu henkilö työskentelee tuen saajan palveluksessa työsopimuksen mukaan vähintään 25 tuntia viikossa
- työnantaja sitoutuu maksamaan vähintään kyseiseen työsuhteeseen sovellettavan työehtosopimuksen mukaista palkkaa tai, jollei sovellettavaa työehtosopimusta ole, tavanomaisen ja kohtuullisen palkan kyseisestä työstä.

Tukea ei myönnetä, jos;

- palkkatuesta säädetyt työnantajaa koskevat edellytykset eivät täyty
- tuella palkattavan palkka määräytyisi yksinomaan työn tuloksen perusteella tai henkilö palkataan vuorotteluvapaan sijaiseksi.

Tuen määrä on 70 % tukikelpoisista kustannuksista 10 kuukauden ajan, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajan. Tuella katettavat palkkauskustannukset ovat samat kuin palkkatuen kohdalla.

|              |                                                                                                          |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Esittelijä   | Hallintojohtaja Niskanen Ari                                                                             |
| Päätösesitys | Elinvoimalautakunta merkitsee palkkatuen muutoksen tiedokseen                                            |
| Päätös       | Hyväksyttiin                                                                                             |
|              | Pekka Välinen poistui kokouksesta pykälän käsittelyn aikana klo 17.37 eikä osallistunut päätöksentekoon. |